

DCR

Studiedag VAD 22 nov 2024

Tessa Windelinckx
Vlaams Coördinator
Gezondheids promotie Injecterend Gebruik (GIG)

1. Historiek

- ▶ Eerste onofficiële gebruiksruidtes in Nederland (1970) - 1990 officieel
- ▶ Zwitserland 1986 - werd officieel in 1988
- ▶ Duitsland 1990
- ▶ ...

Rationale: DCR zijn een antwoord op problemen veroorzaakt door (injecterend) gebruik in de openbare ruimte dat aanwezig blijft ondanks de aanwezigheid van drughulpverlening, harm reduction en ondanks wetten en politioneel optreden.

2. Definitie

- ▶ DCR zijn hoog gespecialiseerde drugservices binnen een ruim netwerk van hulpverlening (IDPC 2012)
- ▶ Gebruiksruimtes zijn beschermde plaatsen voor het hygiënisch gebruiken van
 - ▶ Vooraf zelf aangekochte drugs;
 - ▶ In een niet veroordelende omgeving;
 - ▶ Onder supervisie van opgeleid personeel. (Akzept, 2000, IDPC 2012)
- ▶ Doel: gericht op *specifieke hoog risico gebruikers* - vnl mensen die injecteren en zij die gebruiken op publieke plaatsen .

4. Doelstellingen

1. aantrekken en bereiken van moeilijk bereikbare personen die gebruiken;
2. voorzien in een veiligere gebruiks(injectie)-omgeving;
3. verminderen van de incidentie van infecties geassocieerd met drugs;
4. verminderen van druggerelateerde overlijdens;
5. verhogen van toegang tot sociale, gezondheids- en drug hulpverlening;
6. verminderen van publiek druggebruik en de geassocieerde overlast;

Type DCR: Informeel

- ▶ Door PWUD zelf georganiseerde ruimte
- ▶ niet erkend
- ▶ Gedoogd door politie

Onofficiële DCR in Porto Rico

Type DCR: Geïntegreerd

- ▶ Aanbod: Combinatie van gebruikruimte met andere faciliteiten
 - ▶ Inloop, Cafetaria, TV, lectuur → dit in een aparte ruimte of andere locatie dan de eigenlijke gebruikruimte
 - ▶ Spuitenruil
 - ▶ Basis medische zorg
 - ▶ Counseling
 - ▶ Doorverwijzing
- ▶ Staat ook open voor niet-gebruikers van gebruikruimte
- ▶ Voorbeeld; Inloophuis De Regenboog Amsterdam:
 - ▶ “Onze tien inloophuizen bieden een basis aan dak- en thuislozen en drugsverslaafden. Eten, een douche, schone kleren, sociaal contact. In vier van de tien inloophuizen is een gebruikersruimte gevestigd. Maatschappelijk werk is regelmatig aanwezig. Daarnaast is er steeds vaker activering”

Type DCR : Gespecialiseerd/geïsoleerd

► Aanbod

- Ruimte voor hygiënisch gebruik
- Spuitenruil
- Basis medische zorg
- Counseling
- Doorverwijzing

- Exclusief voor gebruikers van gebruikruimte

- In nabijheid van drughulpverlening
- Cf « Gate» Brussel,

Europa

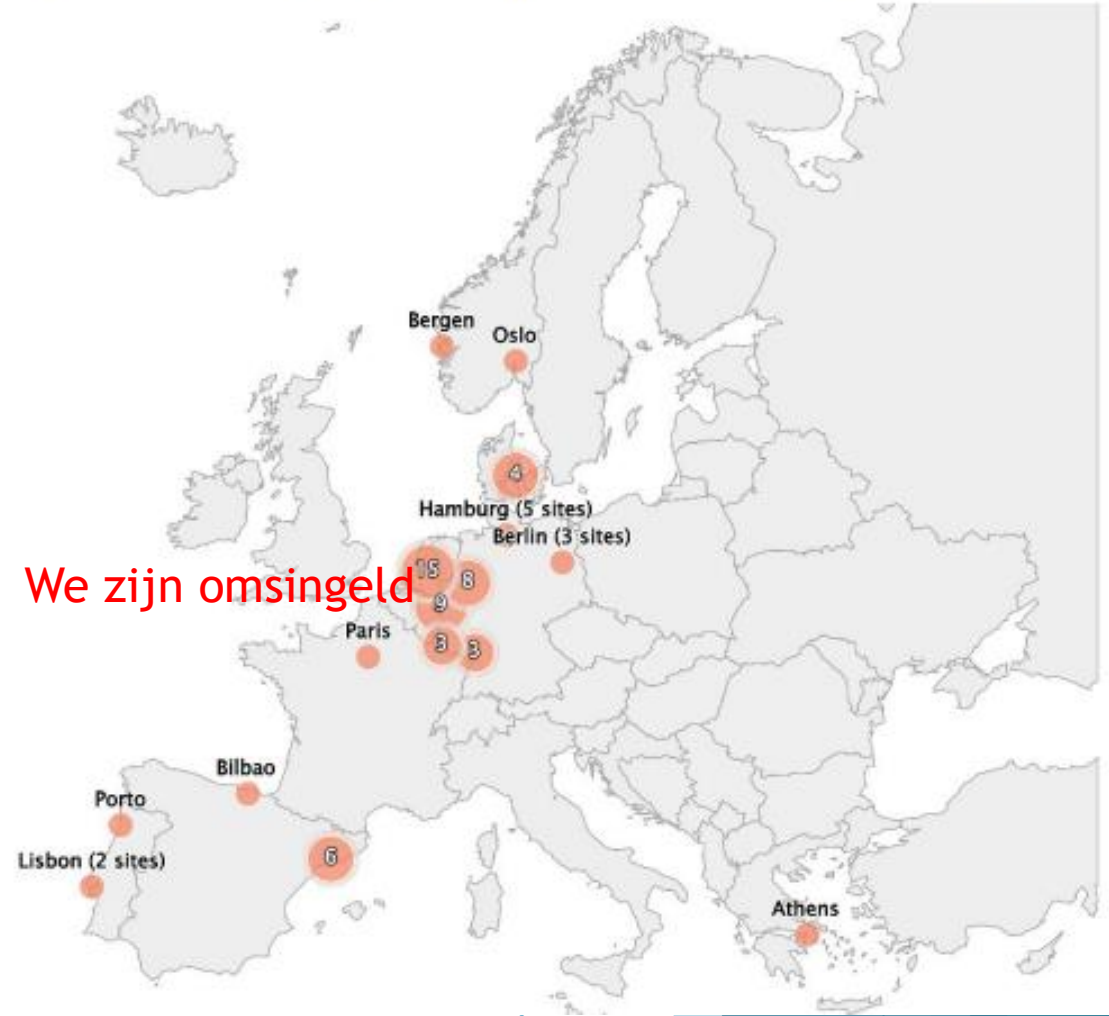
De geografische verdeling van DCR is zowel international als regional niet evenwichtig verdeeld.

In 2023 waren er meer dan honderd DCR actief: waaronder: België (Luik en Brussel), Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Portugal, Spanje en Zwitserland en Australië, Canada, Mexico en USA.

In 2024 zal Glasgow volgen met een Overdose Prevention centre (= DCR)

FIGURE 1

Location and number of drug consumption facilities throughout Europe

Antwerpen

In de stad of op de parking?

Tino Ruyters

Directeur Free Clinic vzw Antwerpen

Vooraf

- ▶ Problematisch druggebruik
- ▶ Multiproblemsituaties
- ▶ Geen hedonisme, geen vrije keuze, wel lijden
- ▶ Dakloosheid, trauma
- ▶ Structureel beleid nodig rond armoede, wonen
- ▶ **Keuze voor gezondheid en welzijn van mensen en de samenleving**

Huidige situatie:

- ▶ Meer gebruik in de openbare ruimte
aanvankelijk verschillende plaatsen in de stad
Nu meer geconcentreerd
als gevolg van verdringingsbeleid in het stadscentrum
en de aanwezigheid hulpverleningsaanbod
- ▶ Minder interne sociale controle binnen de groep
- ▶ Minder 'vrije ruimtes':
pleinen worden gesweept, alcoholverbod, gerichte
controles
- ▶ Net geen of net wel open drugscene?

gebruikte spuiten in speeltuinen in verslaafden plassen geen onze gevel”

Ervaringen van burgers

- ▶ Ergernis
- ▶ Verontwaardiging
- ▶ Compassie
- ▶ Verwensing
- ▶ Schrik
- ▶ Onbegrip
- ▶ Stigmatisering
- ▶ Agressie
- ▶ In de steek gelaten

- ▶ Onmacht
- ▶ Ergernis
- ▶ Vrees voor accidenten: een overlijden vaststellen
- ▶ Druk vanuit omgeving
- ▶ Beeldvorming: ongewenste drempel voor hen die niet in de open scene zitten

Ervaringen van hulpverleners

Ervaringen van hulpverleners

Ervaringen van mensen die gebruiken

- ▶ onveiligheid
- ▶ Waar naartoe?
- ▶ Schaamte
- ▶ Onverschilligheid, je m'en fou
- ▶ Plaatsvervangende schaamte bij anderen

Bevraging spuitenruil

- ▶ Jaarlijkse bevraging bij 77 PWID
- ▶ Zou je gebruik maken van een GR?
81% wekelijks
55% dagelijks
- ▶ Polydruggebruik: injecteren en roken
- ▶ Waarom zou je gebruik maken van een GR?
veiliger
medische hulp aanwezig
minder last met politie/justitie
...
- ▶ NIET ALLEEN daklozen

onderzoek

- ▶ DCR is meerwaarde
- ▶ Op vlak van gezondheid
- ▶ Ook op vlak van overlast: alternatief voor handhaving
'niet hier, wel daar'

Is een GR een deeloplossing?

- ▶ Open scene
- ▶ Risico's op OD
- ▶ Risico's voor a
- ▶ Overlast
- ▶ Zwerfspuiten
- ▶ Afval
- ▶ Geen contact

- ▶ Aanspreekpunt
- ▶ Hygienische omstandighe
- ▶ Controle
- ▶ minder OD mind
- ▶ infecties
- ▶ Contact
- ▶ Afspeelpunt poli

Een vraag voor de GGZ

Een gemeenschapsinstelling voor multiproblematische gebruikers van drugs die via een nieuwe wet op landloperij en via het vrederecht toegeleid worden naar gedwongen hulpverlening

- ▶ De kolonie revisited

- ▶ MEER woonaanbod
- ▶ Bescheidenheid van de hulpverlening
- ▶ Nadenken over residentiële hulpverlening voor multiproblem chronische verslavingsproblematiek
- ▶ Versterking therapeutische hulpmiddelen op vlak van substitutie
- ▶ Cfr. Safer Supply (Canada)
- ▶ Medicaliseren van de illegale roesmiddelen??

Of moeten we
aan iets anders
denken?

dank